

ROCZNIK

RYMANOWA ZDROJU

STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ RYMANOWA ZDROJU

2002
TOM VII

FOT-ART'94

Ignacy Bielecki

DOSTOJNY GOŚĆ

Długa jest lista gości, którzy w Rymanowie Zdroju na przestrzeni jego dziejów, szukali zdrowia bądź wytchnienia.

Z zachowanej „V Listy gości przybyłych do Zakładu zdrojowo-kąpielowego w Rymanowie w czasie od 20 lipca do 1 sierpnia 1903 roku” wyłania się świat właścicieli ziemskich, c. k. urzędników, tudzież osób określających swój zawód jako – kapitalista. Przybywali często całymi rodzinami wraz ze służbą. Jednocześnie odszukujemy kuracjuszy wykonujących zawód sługi co świadczy o demokratycznym – już wtedy – charakterze uzdrowiska. Zresztą pojęcie choroby wydaje się również „demokratyczne” skoro dar zdrowia posiada się lub nie, bez względu na zawód, stanowisko czy majątek.

Ksiądz Arcybiskup Zygmunt Szczęśny Feliński

Wśród byłych gości przeważają postacie przeciętne a nawet bezimienne za którymi zamknęły się wrota czasu a bywa, że i pamięci. Spotykamy też grupę osób wybitnych, które pozostawiły trwały ślad w życiu społecznym i pozostały na kartach historii.

Taką postacią w naszym środowisku nieco zapomnianą a godną przypomnienia jest Ksiądz Arcybiskup Zygmunt Szczęśny Feliński.

Urodził się 1 listopada 1822 roku w Wojutynie na Wołyniu, zmarł 17 września 1895 roku w Krakowie. Był synem Gerarda i Ewy z Wendorffów, uczestniczki konspiracji Szymona Konarskiego za którą to działalność zesłana została na Syberię, powieściopisarki i pamiętnikarki.

W latach 1839-1844 studiował matematykę na Uniwersytecie Moskiewskim. Po wyjeździe z Rosji podjął studia na Sorbonie i w College de France. Przyjaźnił się z Juliuszem Słowackim. W 1848 wziął udział w powstaniu wielkopolskim, po jego upadku powrócił do Paryża. W 1851 wstąpił do seminarium duchownego w Żytomierzu, a w rok później przeniósł się do Akademii Duchownej w Petersburgu. Po przyjęciu święceń kapłańskich [1855] był wikariuszem tamtejszego kościoła Św. Katarzyny. Od uruchomienia na Wyspie Wasilewskiej ochronki dla sierot polskich uruchomił szeroką działalność dobroczynną. W 1857 założył w Petersburgu zgromadzenie franciszkanek Rodziny Maryi, zajmujące się wychowaniem sierot, dzieci z ubogich rodzin oraz opieką nad osobami chorymi i starszymi. Od 1860 jako profesor filozofii rozpoczął wykłady w Akademii Duchownej. Po otrzymaniu sakry biskupiej [1862] margrabia Aleksander Wielopolski zaproponował go na wakujące arcybiskupstwo warszawskie. Rządy swoje jako metropolita objął 16 lutego 1862 roku. Zabiegał o pogłębienie życia religijnego, rozwinął kult liturgiczny i działalność charytatywną, wspierał akcję trzeźwości. Początkowo wobec władz carskich nastawiony ugodowo. Od marca 1862 interweniował u namiestnika Aleksandra Lüdersa i w Petersburgu przeciwko ingerencji policji i wojska w życie religijne archidiecezji. Na znak protestu przeciwko carskim restrykcjom zrezygnował z członkostwa w Radzie Stanu. Po wybuchu powstania styczniowego wzywał Aleksandra II do zaprzestania w Królestwie represji. W połowie czerwca 1863 deportowany do Gat-

czyny koło Petersburga, następnie zesłany do Jarosławia nad Wołgą, gdzie przebywał blisko 20 lat. Starania Stolicy Apostolskiej o jego uwolnienie długo pozostawały bez echa. Dopiero, gdy papież Leon XIII skłonił Felińskiego do rezygnacji z arcybiskupstwa warszawskiego, mianując go arcybiskupem tytularnym Tarsa, umożliwiono mu opuszczenie Rosji. Ostatnie lata życia spędził jako duszpasterz w Dźwiniacze koło. Zaleszczyk na Bukowinie. Opiekował się księżmi zesłańcami. Zmarł w opinii świętości. Pochowany został w Dźwiniacze, skąd w 1920 zwłoki przeniesione zostały do kościoła Św. Krzyża w Warszawie, a w 1921 do archikatedry Św. Jana. W 1965 wszczęto przygotowania do jego beatyfikacji.

Ślad rymanowski księdza arcybiskupa odnajdujemy w pamiętnikach hrabiny Anny Potockiej, która wspomi-

na go jako człowieka świątobliwego i wrażliwego, przejętego do głębi stratami materialnymi jakie spowodowała w uzdrowisku rzeka Taba „Tabor” swym wylewem w 1893 roku.

Starsi mieszkańcy Rymanowa pamiętają tablicę upamiętniającą pobyt dostojnego gościa w willi „Pod Matką Boską” „obecnie szpital uzdrowiskowy „Maria”, którą usunięto po II wojnie światowej, gdyż nie przystawała do nowego „patrona” budynku – Janka Krasickiego.

Tablica zaginęła a być może znajduje się jeszcze w czyimś posiadaniu?

Powinnością naszą jest odnaleźć starą tablicę bądź ufundować nową, by jak nasi przodkowie uczcić pamięć tego wybitnego kapłana i patrioty, któremu przyszło działać w czasach wyjątkowo trudnych i skomplikowanych, tak dla Polski jak i kościoła katolickiego.

Źródła:

1. Artur Kijas „Polacy w Rosji od XVII wieku do 1917 roku. Słownik biograficzny” PAX, Poznań 2000 r.
2. „V Lista gości przybyłych do Zakładu zdrojowo-kąpielowego w Rymanowie w czasie od 20 lipca do 1 sierpnia 1903 roku”- archiwum rodziny Bieleckich.

18.08.2001 - Uczestnicy zjazdu rodziny Potockich w Rymanowie Zdroju, fot. Waldemar Czado

W 125 ROCZNICĘ ODKRYCIA
RYMANOWSKICH ŹRÓDEŁ MINERALNYCH
PAMIĘCI
ANNY I STANISŁAWA POTOCKICH
ZAŁOŻYCIELI I WŁAŚCICIELI
UZDROWISKA RYMANÓW ZDRÓJ
ORAZ
WSZYSTKICH,
KTÓRZY PRZYSZYLI SIĘ DO JEGO ROZWOJU

16 sierpnia 2001 roku

19.08.2001 - Odsłonięcie tablicy pamiątkowej w Rymanowie Zdroju, ufundowanej z okazji 125-lecia powstania Uzdrowiska, fot. Waldemar Czado